

Bars Sándorné

Ezen a képen Rella nővérem látható. Ő áll középen. A kép 1933-ban készült, Kolozsváron. Látszik, hogy Rella ros hulcá [héber: 'csapatvezető'], azért áll ő középen. Ez volt az egyenruhájuk a Mizrachiban, ami egy elég vallásos cionista szervezet volt.

Rella 1917-ben született. Vele vagyok a legszorosabb kapcsolatban a mai napig. Ott járt elemibe [Bánffy]Hunyadon. Miután befejezte az elemi iskolát, Kolozsváron a Tarbutban [lásd: Tarbut Kolozsváron] tanult. Tizenhat éves koráig tanult, és utána ki akarta tanulni a fűzős szakmát, de egy évig volt egy üzletben, ahol fűzőket csináltak, meg eladtak meg minden, s nem ültették a géphez, csak kifutó volt, be kellett hogy vásároljon a főnökasszonynak, és úgy döntött, hogy ő ezt tovább nem csinálja. És akkor anyukától megtanult varrni. Varrt pár évig, és akkor elment egy műhelybe praktizálni. Rella a Mizrachiba járt akkor, meg már előtte is. Nagyon aktív volt, és csapatvezető lett. A mozgalomban élt, még egyszer táborban is volt, ami igazán nagy dolog volt ekkoriban.

A mozgalom nagyon fontos volt nekünk. Én az első osztálytól a Hanoár Hacioni mozgalomba [lásd: Hanoár Hacioni Romániában] kerültem. Minden héten vagy kétszer-háromszor voltak gyűlések. Nagyon sok mindent tanultam ott, könyvekről beszélgettünk. Emlékszem Bialik-verseket fordítottak nekünk [Cháim Nahman Bialik (1873--1934): orosz zsidó költő, 1924-ben Tel-Avivba költözött és könyvkiadót alapított. -- A szerk.], Palesztináról volt szó, énekeltünk, arra vágytunk csak, hogy tudjunk indulni Izraelbe. Persze apuka nem tudhatta, mert ez nem volt vallásos mozgalom.

Volt egyszer egy eset, jártam a mozgalomba, s mentem az utcán, fiúkkal jártunk, diskuráltunk, s apukám jött, és meglátott engem két fiúval. Esküszöm, emlékszem, hogy adott egy olyan pofont, mint annak a rendje. Egy másikra is emlékszem, amikor jött a nagyanya Bánffyhunyardról Pészahkor, ott volt nálunk, és volt a mozgalomban egy nagy váádá [héber: 'értekezlet']. A apukám megtudta egy másik lánytól ezt. Az összes barátnőm, majdnem mindegyik vallásos családból volt, de jártak ide is. De az apák általában nem tudták. S akkor megtudta az egyik lánynak az apja, hogy mi odajárunk a mozgalomba, emlékszem, eljött hozzánk, s keresett bennünket, s olyan verést kaptunk, mint annak a rendje. De aztán jártunk tovább.

Nagyon jó volt ez a társaság a mozgalomban, sokat tanultunk. Vitatkoztunk, de persze a legfőbb dolog volt, hogy jönni Izraelbe [Palesztinába]. Sokat énekeltünk.